

Hammer Kirke

Et gammelt sagn har prøvet at give en forklaring på, at man har to kirker - Hammer og Sulsted kirker - liggende så tæt på hinanden i øde omgivelser i Hammer Bakker. Kort fortalt går sagnet ud på, at da man skulle til at bygge kirke i den nordlige del af bakkerne, kunne man ikke blive enige om, hvor kirken skulle ligge. Man tog derfor to stude og bandt dem sammen, og man vedtog, at kirken skulle bygges der, hvor studene lagde sig til hvile for natten. Desværre rev de to stude sig løs fra hinanden

og fandt hver sit hvilested. Man var derfor nødt til at bygge kirke to steder.

Tilbage til det historiske : Hammer kirke er bygget i begyndelsen af 1100 tallet, og har således en alder af ca. 850 år. Måske er den bygget på et gammelt helligsted. Det ved vi ikke meget om, men det er da nok muligt, at egnens

folk her har haft deres gudehov. Det er jo sket så mange steder, at man byggede kirker på de gamle helligsteder. Det kunne

lette overgangen fra hedenskab til kristendom, at man kunne forrette bøn og andagt på samme sted som ens forfædre.

Den oprindelige Hammer kirke var en meget lille kirke. En lille romansk kvaderstenskirke uden tårn, kun bestående af skib og kor med fladt bjælkeloft. Nogle århundreder senere blev kirken bygget om. Der kom tårn til kirken. Og skibet blev forlænget. Går man langs nordsiden af kirken, kan man få et godt indtryk af de ændringer, der skete ved ombygningen. Kigger man mod de grundsten, skibet hviler på

ser man, at en del af skibet har pænt tilhugne grundsten. Det er den oprindelige del. Men skibet blev forlænget ved ombygningen. Den nye del af skibet hviler på sten uden tilhugning. Den murermester, der har stået for ombygningen, har ikke været øvet i den ædle stenhuggerkunst. Han har selvfølgelig kunnet bruge de tilhuggede sten, han fik ved nedbrydning af det gamle kor, men ellers har han været mest fortrolig med teglsten, som man jo var begyndt at bruge ved større bygearbejder som kirker og lignende. Kigger man op ad muren, ser man da også, at murene er gjort højere med teglsten (den gamle store model, kaldet munkesten). Når murene skulle være højere, skyldtes det, at man ved ombygningen forsynede kirken med hvælvinger. Det krævede højere mure end det gamle flade bjælkeloft. På vandringen langs nordmuren bemærker man også, at kvindedøren på et tidspunkt er blevet muret til. M/K har derefter benyttet den samme indgang. Den fælles indgang (syddøren) blev ret sent forsynet med våbenhus. At det er en nyere tilbygning ses af, at man ved bygning af våbenhuset har benyttet mursten af den størrelse, man kender i dag.

Hammer kirke er ikke plaget af megen udsmykning. I mange år var der et alterbillede, malet af salmedigteren Ingemanns hustru. Efter den store restaurering, som kirken gen-

nemgik for få år siden, blev dette billede flyttet ned ved siden af orgelet. Det blev erstattet af en glasmosaikkrude, som Poul Vintner, Skagen, har stået for. For nogle år siden blev der nær døbefonten ophængt et krucifix. Det er lavet i bogtrykkerbly af nu afdøde billedhugger William Jessen, Gl. Vodskov.

Nær Hammer kirke sprang tidligere en kilde, kaldet Helene kilde. Den er nu udtørret, men en sten - rejst af Historisk Samfund - viser kildepladsen.

Afsluttende skal der gøres opmærksom på, at Hammergård - nær Hammer kirke - i århundreder var præstegård.

Indtil 1877, da præsten flyttede til Horsens (Langholt) blev vore to sogne derfor altid omtalt som Hammer-Horsens sogne.

Når man tidligere sammenstillede to sognenavne (sogne med samme præst), nævnte man altid først det sogn, hvor præsten boede, og derefter annexsognet. Derfor sammenstillingen Hammer-Horsens sogne, så længe præsten boede på Hammergård. Efter 1877 hed vore sogne ganske naturligt Horsens-Hammer sogne efter præstens nye bopæl. Og mon ikke den sammenstilling af sognenavnene vil fortsætte i fremtiden.

Johs. Høgsted Jensen.